

II. RÉSZ A ROZSDARÁSPOLY

A VÁRAKOZÁS

Ők aztán igazán nem tudták, hogy mit csináljanak,
szelíden és lágyan forogtak az események felszínén,
mint a hömpölygő folyó hullámain úszó faforgácsok
– *a világba beledobottak és a történésben*

ottfeledettek –

a dolgokkal közösséget nem vállaltak, és ezért nem
is érezhették az igazság térdrogyasztó nehézségét
és a hazugságok néha színes és magával rántó

pompáját,

néha a semmibe taszító kábult zuhanását.

Nem is élhettek benne. A tücsökélet henye és pazar
szépségét is elutasították, olykor azt hihettük volna:
ittlétük a Képzelet. De hát az sem volt,

és már-már meglepett a csodálkozás, hogy mivégre
és miképpen

léteznek, aztán erre is ráébredtünk – nem a kezük
játékáról;

nem is az arcok olykor kiismerhetetlen rezdüléseire
figyeltünk föl, hanem a hangok céltudatos

monotóniájára,

amikor ezt mondták: még néhány nap eltelik,
minél hamarabb *legyünk túl* rajta és majd.

Sokáig, minduntalan ezt ismételték, sokáig,
minduntalan

ezt hallottuk, mindezek alatt többször, egymást
követve

eltelt a *néhány nap*: semmi sem történt.

AZ, a várakozás célja és tartalma, a néhány nap
sokszori eltelte után sem következett be. S mikor
néztük őket: jaj, a meghasogatott vitorlák fityegése,
a rongyok magatehetetlen verdesése a szélben.
Így hát anélkül, hogy egy percig is itt lettek volna:
lassan elmúlt az életük. Mindnyájan tudtuk és
láttuk:

egyesek elmerültek, amikor pukkadásig megteltek
vízzel,
másokat partra dobott az ár, de a tengerig nem
jutott el
egyetlen szál sem.

Mi pedig ezalatt hangyaszorgalommal, olykor
célszerűen

futkároztunk vágyaink között, sokmindent szerettünk
volna

megcselekedni, néha valamit meg is tettünk:
olyankor értelmünk erős nagy fényekben felizzott,
szívünk megtelt az egymás között futkosás örömével.

A TOLMÁCS SÉTÁJA A KERTBEN

Bár én, hálátlan nyelv, nagyon vigyáztam,
ne kényszerülj hazugságokra értem
(PETRARCA XLIX)

A kert – bár nem akarom – rátok emlékeztet és
magamra is,
hogy arcunkra fagyott a titok,
megüvegesedett esőben mondja: *hova* fáradtak
sétáitok?

Ott ropog ma is a lábunk alatt, a messzi kavicsok
között,
most halkabban járnánk, de a hang belénk költözött

ezért *érezzük magunkat szakadatlan* – – – – –

Míg tart az emlék, tolmács-létünk szó és világ közt
kiált,
míg hangszálra csap a cethal,
s az Álom az intrauterin létezésbe hívja vissza
legdrágább fiát – – – – –

A tolmács, aki kiállt az igaza mellett,
tűnődött, a kertben azon merengett:
vajon az igaznak vigasz-e az igaz,
és igaz lehet-e az, ami csak vigasz
a versekre gondolt – – – – –

örökké hazudok, hordok hallatlan híreket,
egy majdani igazság velük hiteget,
ajkam az átrághatatlan szavakba vásik,s
fulladok velük a Legigazabb Fáig,
mert nemcsak a szó arca,
de teste is – az esendő – hozzám
tartozik.

Elválaszthat-sz-e a hamis *rokonoktól*,
lemoshatod-e a tudat párducfoltjait?

Arc archoz igazul,
a híd alatt koldusok vacognak.
Ne óvj, ne félts –
gyilkosok a megbélyegzők,
gyilkosok, akik hazudnak.

PONTOS ÜZENET

A szeptemberi elválások emlékére

Nem szennyezik az időt dadogással,
és legyintenek az aggodalomra,
pedig egyiküknek sincs kőből a gyomra;

a szőlővel befuttatott temetőkhöz
ne maradjatok ti közel,
ne találkozzatok temetőőrökkel!

A tájak roncsaiba fúródik a látás.
A ti pontos szemeitek (hol vannak?)
a fal alatti gyerekkocsikból
a mosolyt kilátták!

Ma néma az a hely.
Tegnap egy barátod várt ott.
Csak szavai érkeznek benned egyre,
mint rég eldobott, sebes bumerángok.

AZ ÖRÖK BARÁTOK VISSZATÉRTE

A barátok visszatérnek.

Hol voltak, ki tudja? –

vörös felhő a föld felett az ékezet;
elszállt mosolyainkra találunk, mint kútba
pörgő levél, a lassú várakozás körülcsüdüdörög,
ismeretlen felett nyújtjuk az új kezét.

Félig hunyt szemmel lessük – a gondolat a sarok
mögött –

mi tűnt el, s megmaradt-e az örök
parázs a hamu fojtó mélyében,
köpte-e légy, esett-e láva útjába,
szó fagyott-e, hajt-e szájvirága,
a gyerekkor tavából les-e még sárga unka,
lép-e bogárlét magunk szabta útra,
tartja-e arra juharunk millió levél-tenyerét,
hol reggelente fényesebb az ég?
Mert ha itt vagytok, korlátainkhoz később érkezünk
nem sivárodunk s így nem vétkezünk.
Tartson meg szavad, harag ne arasson,
ne méricskélj, élj meg egy arasz arcon,
a földhöz legyen közel a lelked,
hogy ne ismerj ásót, amely betemethet.
Mi éles hangon szólunk ékeset,
újítjuk az alvadt vérszerződéseket.

TÖBBLÉT-PONT

Azt a percet keresed,
amelyben többek leszünk annál,
amit elfogyasztunk,
annál, amit szájunkba rág a világ.
Mikor tej, kenyér, bor, sajtó, nő, cigaretta,
könyv és út e világból kifut,
mint vajúdo asszony kiáltása.

Amit azzal, hogy *vagy*:
végeképp magadra zúdítottál,
álmaid fölött megtalálsz
korszerű halhatatlanságod? –
a repedések szétfutnak a kőbánya falán,
alant egy lány nézi, hogyan kapaszkodik
vesztett szerszáma után a bányász.

E többlet-pontban,
mint tudat napkitörése,
elvakít a forma.
Torkodból nem kérdés és felelet
röppen el többé,
hanem vadkacsakiáltás
és mozdonytöfögés, fejszecsattogás
a múlt elfelejtett állomásaiból és határaiból.

Mi volna – kérded ekkor és túlléped létezésed.
Az út porában, avar és evőeszközök között
az összes hangokban
és kedvesed ölében is
jelentéseitek után tapogatózol.

A VÖLGYBEN JÁRTAM, KÖRÖTTEM PLATÁN-HAMLETEK...

Kiszáradt fák közé értél: a föld
testébe vágott sokágú lándzsa
forgolódik anya-sebében,
míg a szél meg nem könyörül,
s onnan ki nem rántja.

A gyökerek szomjukban kúsznak, ágaskodnak,
szótlan medrük elhagyott lövészárók.
Elgőzöli a vizet az aszfalt,
a rügyek nem indulnak – csontszáraz bánat
fonnyasztja állványaikra az apró zöldrakétákat,

nem rántja gyerek, kecske nem rágja,
temetetlen verset didereg: halott fa ága.
Nem nyughatik: jég villan ki,
rizsei, hozzám csap, büntet –
követ bolygó lelke az ásványba szenderültnek.

KÉT TÖREDÉK

BESZÉLGETÉS

Kérdezek és ki felel –
idő nem szól,
válasz sehol,
magam vagyok a semmivel.

Szólok hasztalan –
 neki mindegy, hol,
ki hogy hajbókol,
ő úgyis arctalan.

A SZÓNOK

Chaplin Diktátorára

Az erőszakos ember lassan apróra tördel
szája kis rézmozsarában,
és mi úgy lógunk ott, mint cserepezett kutyanyelv
kánikula idején, a drótkosárban.

AZ ÚJJÁSZÜLETÉS

TGM-nek

Ha elfogynak titkok és csodák,
légy okos, szemed se rebbenjen:
légy magadnál is ostobább.

Újjá akarsz születni, és nem tudod,
hogyan válnék benned újra arannyá
a sok kacat,
hogy lehetne titokká és jelentéssé
millió elhasznált mozdulat –

Az utcán sétáló bástyák befagyott
lőrései: az egyforma, félig hunyt szemek
partjain egy céljáról megfélemezett
hadsereg nyugalma hentereg?

Akkor ne bánd, hogy a meleg elillant,
s a beköszöntő didergéssel eltűnt egy ének;
az utolsó darab köszénből sarjadt virág dalával
majd az égig érnek,
s az elárvult állomásokra ismét lezúdulnak
a felvirágzott csalánszerelvények.

TISZTÁN

Ha finom bőröd,
gyöngyházba burkolt izmaid
s az ellenálló szándék –
ami bizonyos abban,
hogy nem pusztá véletlen
e Földön, s húsa ágyútöltelék –

lesz olyan erős,
hogy a tenyérbe fogott csupasz
gyilok előbb vágja át
az ujjperceket s a csontig hatoljon,
mintsem a kitárt mellet átalverné,

elmondható, hogy részvételünk a harcon
több, mint bátorságos körültekintés
s egy párbeszédnyi *mosoly nyaldossa arcom*

AZ ELVESZETT SZÓ

A megszokott ima, konzerv-nő, csomagolt
bádog csattog, míg bontom,
pléh-guillotine: rontom,
és a percek így hülnek.
Íme, jéghideg ujjaimon
a körmök a csontig,
a szívig feketülnek –

az igazságig, akár az izomba süllyedt
golyó, mondom, hajnalig
betokosodik benned a szó,

kövesül, akár a láva,
telepszik, rontón, saját ágyára,
idegen útra tér, kémlel, ellenőriz,
a száj körül sündörög –

benne éned sápadtan bolyong,
már hazudnék, magát nem találja,
küzdene, de fegyvertelen –
ráharmatoz elvetélt álma.

SZÁNAKOZÁS

Vére körbelüktet az óramutatóban,
Föld felé, Ég felé mutat csak

– nem tudni soha, a kedves most hol van,
itt nincs – ott van, ahova gondol
űzött éjen, vízen; fut az ordas gondtól –

egy kép: átüt a tudaton,
mint salétrom a falon,
vér a ruhadarabon.